

De 8 van DEN HOORN

RONDWANDELING (4,5 + 5,2 km)

Deze wandeling start op het centrale pleintje in Den Hoorn, De Naal, dat zijn naam ontleend aan een ingepolderde oude baai ten zuidwesten van het huidige dorp.

De wandeling bestaat uit 2 lussen van elk ongeveer één uur zuivere wandeltijd, de lussen kunnen aan elkaar - eventueel na een kopje koffie -, maar ook afzonderlijk gelopen worden.

Vanaf diverse kanten is er zicht op (het kerkje van) Den Hoorn

1: rondje De Grieg/ Havensluis

1. Loop in noordelijke richting naar het witte kerkje. (A,B.)
2. Ga na het kerkje rechtsaf de Kleiweg op (C.)
3. Vervolg de weg over de Hoornderweg
4. Steek de watermolenweg over (1^e weg)
4. 2^e weg rechtsaf De Grieg. Deze weg volgen.
5. Na ongeveer 700 m bij bocht naar rechts de dijk op (D, E)
6. Watermolenweg oversteken en door hek (picknickplaats) schuin naar fietspad (F)
7. 1^e weg rechtsaf: Stolpweg. Deze weg volgen tot het pleintje.

2: rondje Loodsmansduin

1. Ga van het de Herenstraat in. (A, B.)
2. Voorbij huisnummer 50 op groene brievenbus R. en boven L. (C.)
3. Als U naar beneden loopt komt U uit op Klif en loopt U recht door. (D.)
4. Steek de kruising over U zit nu op de Witte Weg. (E.)
5. Bij bord einde bebouwde kom L.
6. Ga aan het einde rechts omhoog naar het uitzichtpunt bij de bunker. (F.)
7. Loop terug door het hek, rechts het schelpenpadje volgen.
8. Einde schelpenpad de weg oversteken richting camping.
9. Op de camping na slagboom direct L. graspad volgen en de trap op. (G.)
10. Bij zwembad links aanhouden en bij zuil met opschrift „ een zee van zilte bloemen ”
- R. „eigen weg” inslaan.
11. Aan het einde van de camping de Mokweg oversteken en bij havenpaal R. pad volgen. (H.)
12. Einde pad R. fietspad op (I.) en (J.)
13. Aan het einde L. via Stolpweg terug naar het dorp. (K.)

1. Rondje De Grie

- 1.A Het alom bekende “**Witte Kerkje**” van Den Hoorn is gebouwd op de resten van een in 1409 gesloopte kapel. De aan St. Jacob gewijde kerk werd in 1571 geplunderd door de watergeuzen en in 1574 overgegaan naar ‘het nieuwe geloof’. Oorspronkelijk stond het kerkje te midden van woonhuizen; dit buurtje is eind 19^e eeuw gesloopt
- 1.B **Wambus**. Dit fraaie monumentje tegenover de kerk is het oudste pand in Den Hoorn. Het ontleend zijn naam waarschijnlijk aan het vroegere dorp Wambus (Wamboys, De Westen) dat ooit en stukje ten noorden van Den Hoorn lag
- 1 C. **Kleiweg**. Deze weg is begin 20^e eeuw als tijdelijke weg aangelegd om kleigrond, dat werd gewonnen voor de aanleg en versterking van dijken. Na afloop van de werkzaamheden vonden de Hoornders zo’n ontlastende weg voor de Dieck wel handig en is hij gebleven. U hebt hier een grandioos uitzicht op de landerijen rond het dorp. U ziet onder meer een ruim aantal schapenboeten (*zie ook hierna onder E.*)
- 1 D. **Havensluis**. De dijk waarop u loopt is een oude zeedijk van het eiland Texel. Bij het in 2008 door de stichting De Lieuwerestaureerde havensluisje werden destijds schepen aan land getrokken en overgeladen. Het sluisje zelf is een spui: bij laagwater kon het in de achterliggende binnenboezem verzamelde zoet water gespuid worden op slenken die afwaterden op de Waddenzee. Nu wordt het spuien ook benut tegen het verzilten van de buitendijkse plassen, een vogelbroedgebied.

- 1 E. **Schapenboet**. Links van het pad kunt u een typisch Texelse schapenboet bereiken. Op één uitzondering na, staan al deze schuren met ‘hun kont’ naar de westenwind. Schapen zoeken beschutting aan de luwe zijde, de schuren zelf dienen voor opslag van voer en gereedschap, zodat de boeren dit niet steeds vanaf de boerderij hoeven mee te nemen.
- 1 F. **Oude Hoorn**. Op deze verhoging in het landschap was ooit het dorp De(n) Horn gevestigd, rond 1300 een zeehaven aan de oevers van het Marsdiep . Het werd door Friese piraten – de Likedelers - verwoest in 1398, waarna de overgebleven bewoners zich vestigden op de Hoornder hoogte, het Clijf, dat de oorsprong van het huidige Den Hoorn is.

2. Rondje Loodsmansduin

- 2 A. **Loodsmanswelvaren.** Dit is een horecagelegenheid met een zeer lang verleden. De naam is ontleend aan de loodsen (van de Noordzee door het Marsdiep naar de Waddenzee e.v. v.v.) die het dorp lang zijn welvaart gaven.

- 2 B. **De Knoppenbuurt.** In de bocht in de Herenstraat waar nu gerestaureerde loodshuisjes staan waren de voordeuren van de woonhuizen vroeger voorzien van koperen deurknoppen, waarmee de welstand van de bewoners werd aangegeven.
- 2 C. **Keileem – Klif.** U bent nu op de klif, een keileemheuvel uit de voorlaatste ijstijd (Riis). Door deze heuvel, ‘het Clif’, geologisch gezien samenhangend met de Hoge Berg bij Den Burg, het eiland Wieringen, Gaasterland, Schokland en de Sallandse heuvelrug, ligt Texel ‘vast op zijn plaats’ en ‘wandelt’ niet als de andere Wadden. Na de doorbraak van het Marsdiep in 1170 (Allerheiligenvloed) lag deze klif aan zee!
- 2 D. **Vloedpaal 1290.** Het landschap van Texel laat zich vaak lezen als een geschiedenis boek. Zo is in het landschap vaak te zien hoe eens in de (gemiddeld) 140 jaar de grote zandbank tussen Den Helder en Texel tegen de Texelse zuidkust ‘aanwandelt’. Om dit fenomeen zichtbaar te maken zijn er in en rond Den Hoorn zgn, vloedpalen geplaatst. Deze paal aan de voet van de Klif geeft aan dat in 1290 de vloedlijn hier lag.
- 2 E. **Galgenduintje.** Waar de Witteweg naar het zuiden (naar links) afbuigt, was rechts in de duinen vroeger een Galgenduin. Misdadigers werden daar opgehangen, goed zichtbaar voor zowel de Hoorners als voor piraten als de Likedelaars (*zie bij*

1, onder F) . De gemeenschap van Het Clif en Den Hoorn waren niet van misdadigers gediend!

- 2 F. **Loodsmanduin / Bunker / uitzichtpunt.** Vanaf deze duin, met zijn 27 m boven NAP het hoogste punt van Texel en dus hoger dan de Hoge Berg bij Den Burg (ca. 24 m), spiedden de loodsen van Den Hoorn de Noordzee af naar klanten om door het Marsdiep te geleiden. De bunker zelf is een van de weinige voorbeelden van Nederlandse bunkerbouw. Gebouwd in de 30-er jaren van de vorige eeuw vormde hij, samen met de gelijktijdig gebouwde bunkers in de Bollenkamer , een beschermingslinie voor de marinehaven van Den Helder.
- 2 G. **Camping Loodsmansduin.** Deze duincamping, rond de eeuwwisseling aanzienlijk in omvang teruggebracht ten behoeve van de ‘natuur’, ligt op de eerste zandhaak (enorme zandbank tussen Den Helder en Texel) die na de doorbraak van het Marsdiep aan het eiland is vastgegroeid. De daarop onstane eerste duinenrij omvatte de baai De Naal – tussen de camping en het dorp -, die vervolgens na verzanding is ingepolderd.
- 2 H. **Rommelwèèl.** Hier is een oud waaltje (*oorspr. ‘natte plek of kuil achter de dijk’*), waar de Hoorners tot in de jaren 60 hun afval deponeerden. De natuur vaart er nu wel bij!
- 2 I. **Tuunwallen / Boet.** Langs het pad zien we een mooi voorbeeld van een schapenboet (*zie ook 1, onder E*). Ook zien we de Texelse ‘tuunwallen’: erfafscheidingen van opgestapelde en begroeiende plaggen. De naam stamt van duinwallen; schapenhouders ontplagden duinvalleien om die droger te maken en stapelden de plaggen rond de veldjes op. Op deze manier voorkwamen zij de ziekte leverbot bij hun dieren, een dodelijke ziekte die ook op mensen kon overgaan.
- 2 J. **Rezieneweid.** Dit terreintje maakte vroeger deel uit van de haven Den Hoorn. De naam herinnert aan de overslag van gedroogde druiven.
- 2 K.. **Oude Hoorn.** Rechts van de weg (Stolpweg0 zien we een verhoging in het landschap. Hier was ooit het oude dorp De(n) Hoorn gevestigd. *Zie ook onder 1. F.*